

ombudsman

už 20 let pomáháme bez rozdílu

Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 6
657 40 Brno

Sp. zn. 2 Azs 30/2020

Naše sp. zn.: 12/2020/SZD/AK
Naše č. j.: KVOP-6892/2020

Stěžovatel: **A. A.**
bytem P. s. Z., H. 514, Z. u B.

Účastníci řízení: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha

**Kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. ledna 2020,
sp. zn. 62 A 118/2018**

Vyjádření veřejné ochránkyně práv

Systemem datových schránek

Trojmo

Příloha

Zpráva o šetření z vlastní iniciativy ve věci úhrady nákladů spojených s přemístěným cizince ze dne 6. ledna 2020, sp. zn. 3790/2019/VOP/AK

I. Uvedení do problematiky

V rámci výkonu své působnosti jsem byla seznámena s informací, že dne 9. ledna 2020 rozhodl Krajský soud v Brně pod sp. zn. 62 A 118/2018 o žalobě proti rozhodnutí, kterým byla uložena povinnost uhradit náklady spojené se zajištěním za účelem předání podle nařízení Dublin III¹. Z dostupných informací plyne, že žalobkyně podala proti uvedenému rozsudku kasační stížnost a věc bude tudíž projednávat Nejvyšší správní soud.

Otázku náhrady nákladů za zajištění podle nařízení Dublin III pokládám z hlediska dopadů pro zajištěné cizince za velice významnou. Touto otázkou jsem se zabývala i já a dne 6. ledna 2020 jsem Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále také „OAMP“), ve věci úhrady nákladů za zajištění adresovala závěrečnou zprávu o výsledku šetření z vlastní iniciativy.² Nemám k dispozici text kasační stížnosti. S ohledem na závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ale předpokládám, že Nejvyšší správní soud se bude v rámci posouzení kasační stížnosti věnovat otázce **slučitelnosti právní úpravy ukládající povinnost úhrady nákladů za zajištění za účelem přemístění³ s čl. 30 nařízení Dublin III**. Stejně otázce jsem se věnovala i já v rámci šetření z vlastní iniciativy, které prozatím nebylo ukončeno, a jeho výstupy tak nejsou veřejně dostupné. Dovoluji si proto **vyjádřit se k předmětu řízení o kasační stížnosti**, jakožto *amicus curiae*⁴.

II. Poznatky z praxe veřejného ochránce práv

V návaznosti na poznatky získané v rámci své činnosti jsem v minulosti upozorňovala na absenci zákonného podkladu pro vybírání úhrady nákladů na stravu a ubytování od cizinců zajištěných za účelem předání podle nařízení Dublin III. Současně jsem vedla šetření týkající se postupu při vybírání úhrady nákladů na stravu a ubytování.⁵ V mezidobí došlo k novelizaci zákona o pobytu cizinců⁶. Do zákona o pobytu cizinců byl vložen § 176c odst. 2, který nově upravil i situaci, kdy jsou náklady vybírány od cizinců zajištěných za účelem předání podle nařízení Dublin III⁷. Následně byl upraven i postup při vydávání rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady spojené se zajištěním.⁸ Tím došlo k úpravě části mnou rozporovaných aspektů postupu OAMP. Nadále jsem však považovala za sporné, **zda je samotný požadavek na úhradu nákladů spojených se zajištěním za účelem předání** (bez ohledu na konkrétní formu výběru úhrady nákladů) **slučitelný s nařízením Dublin III**. Na tuto otázku jsem se zaměřila v šetření z vlastní iniciativy. O závěrech šetření jsem prostřednictvím zprávy ze dne 6. ledna 2020 informovala OAMP. Podrobné zdůvodnění mých závěrů naleznete v příložené zprávě. Dovoluji si proto pouze stručně shrnout, **proč považuji stávající praxi za problematickou z hlediska slučitelnosti s nařízením Dublin III**.

Jsem přesvědčena, že nařízení Dublin III obsahuje jasné a bezpodmínečné pravidlo, že náklady spojené s přemístěním hradí přemísťující stát a náklady na přemístění nelze od osob, které mají

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Nařízení Dublin III).

² Závěrečná zpráva ze dne 6. ledna 2020, sp. zn. 3790/2019/VOP/AK.

³ V souladu s § 176c zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ V souladu se závěry vyslovenými v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. září 2019, č. j. 2 As 122/2017-73, odst. 24.

⁵ Šetření vedené pod sp. zn. 6674/2015/VOP/HL.

⁶ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Novelizace provedená zákonem č. 314/2015 Sb.

⁸ Novelizace provedená zákonem č. 222/2017 Sb.

být přemístěny, požadovat (čl. 30 odst. 1 a 3 nařízení Dublin III). Interpretace čl. 30 nařízení Dublin III provedená Krajským soudem v Brně ale může implikovat, že k zodpovězení řešené otázky je nezbytné předložit předběžnou otázku (ve smyslu čl. 267 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie).

III. Výklad pojmu „náklady spojené s přemístěním“

Pro posouzení slučitelnosti vnitrostátní praxe vybírání úhrady nákladů za zajištění spojené s předáním podle nařízení Dublin III je klíčový výklad pojmu „náklady spojené s přemístěním“ ve smyslu čl. 30 odst. 1 nařízení Dublin III. Z prvního odstavce čl. 30 nařízení Dublin III totiž plyne, že „[n]utné náklady spojené s přemístěním žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) do příslušného členského státu **hradí přemísťující členský stát**“ (důraz doplněn). Při výkladu tohoto ustanovení je nezbytné upozornit na skutečnost, že omezení nákladů na „nutné náklady“ je specifikem české jazykové verze. Po srovnání jazykových verzí je zřejmé, že ostatní verze používají pojem „náklady“ bez další limitace. Je možné, že pojem „nutné náklady“ vychází z anglické jazykové verze „the costs necessary“. Po přihlídnutí k dalším jazykovým verzím ale tento výraz odpovídá spíše formulaci „náklady nezbytné/potřebné k přemístění“, nikoli výrazu „nutné náklady“, který může mít užší konotace. Můžeme tudíž shrnout, že přemísťující členský stát nese obecně náklady spojené s přemístěním. Případné zúžení těchto nákladů na náklady spojené výhradně s dopravou do příslušného členského státu nemá v nařízení Dublin III oporu. Nezbytnost širšího výkladu přemístění, které nelze omezit na samotný akt „deportace“ cizince, lze dovodit např. i z rozsudků německých soudů k výkladu čl. 30 nařízení Dublin III.⁹

IV. Náklady na zajištění jako součást „nákladů spojených s přemístěním“

Jádrem projednávaného sporu je otázka, **zda je možné náklady spojené se zajištěním cizince podřadit pod „náklady spojené s přemístěním“**. Jsem přesvědčena, že odpověď je kladná. Z hlediska systematiky nařízení je čl. 30 obsažen v oddílu, kterému těsně předchází oddíl „zajištění za účelem přemístění“. Ze systematiky nařízení i z formulovaného účelu zajištění („zajištění za účelem přemístění“) je zřejmé, že zajištění ve smyslu nařízení Dublin III je velice úzce provázáno se samotnou realizací přemístění (transferu) ve smyslu uvedeného nařízení. **Zajištění podle nařízení Dublin III je implementačním opatřením dublinských transferů**. Toto opatření není samozřejmě nevyhnutelným předpokladem realizace přemístění. Lze k němu přistoupit pouze v případě existence vážného nebezpečí útoku (na základě individualizovaného posouzení), a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.¹⁰ Pokud ale správní orgán k zajištění přistoupí, činí tak právě za **účelem řádné realizace přemístění podle uvedeného nařízení**. Z tohoto důvodu jsem přesvědčena, že náklady spojené s přemístěním zahrnují i náklady vznikající v důsledku zajištění a nese je přemísťující členský stát, který je nemůže požadovat od přemísťovaných osob.

K zajištění cizinců podle nařízení Dublin III dochází za účelem přemístění podle pravidel pro určení příslušnosti pro vedení řízení o mezinárodní ochraně. Požadovat od zajištěného cizince úhradu nákladů spojených se zajištěním je v rozporu s obecným pravidlem, že **finanční**

⁹ Viz rozsudek Vrchního správního soudu Bádenska-Württemberska (Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg) ze dne 26. srpna 2019, sp. zn. 12 S 430/2019, odst. 55; dostupné z <http://www.landesrecht-bw.de/jportal/?quelle=jlink&docid=MWRE190003211&psml=bsbawueprod.psm1&max=true&doc.part=L&doc.norm=all> nebo rozsudek správního soudu ve Freiburgu im Breisgau (VG Freiburg) ze dne 20. prosince 2018, sp. zn. 8 K 10705/17, odst. 32; dostupné z http://lrw.juris.de/cgi-bin/laender_rechtsprechung/document.py?Gericht=bw&nr=26562.

¹⁰ Viz čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III.

náklady spojené s požadavky plynoucími z nutnosti dosáhnout souladu s unijním právem nese obvykle členský stát, který má povinnost tyto požadavky splnit.¹¹

V. Závěry

Z výše uvedených důvodů, které podrobněji rozvádím v příložené zprávě, mám za to, že **požadavek na úhradu nákladů spojených se zajištěním za účelem přemístění podle nařízení Dublin III je v rozporu s přímo použitelným čl. 30 nařízení Dublin III.** Proto navrhuji, aby Nejvyšší správní soud přehodnotil závěry vyslovené Krajským soudem v Brně. V případě pochybností o jasnosti a bezpodmínečnosti¹² čl. 30 nařízení Dublin III může řízení o kasační stížnosti přerušit a **předložit Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku týkající se interpretace čl. 30 odst. 1 a 3 nařízení Dublin III.**

Brno 12. února 2020

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(elektronicky podepsáno)

---

¹¹ Viz i rozsudek Soudního dvora EU ze dne 27. září 2012, *Cimade a GISTI*, C-179/11, odst. 59.

¹² Srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 5. února 1963, *Van Gend en Loos*, 26/62.